

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 52/2015(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 20 Απριλίου, 2016

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Σεργίου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6)** και **22(1)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

Άρθρο 29(1): *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

Κανονισμός 21.-(5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που ακολουθούν.*

Κανονισμός 21.-(6): *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

Κανονισμός 22.-(1): *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –*

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·*
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·*
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·*
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·*
- (v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **18.2.2016** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιεσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-4:

1. Στις **29.5.2015**, μεταξύ των ωρών **19:30-20:20**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό οργανισμό «**MEGA**», επεισόδιο της ελληνικής σειράς «**Εθνική Ελλάδα**», το οποίο περιείχε οπτικό υλικό που **ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων** κατά παράβαση του **Άρθρου 29(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014.**

Συγκεκριμένα, στο εν λόγω επεισόδιο, η Στάλω Θεοφυλάκτου συναντιέται με τις φίλες της στο σπίτι της Φοίβης Παπαδάτου και της χαρίζει ένα δώρο. Η Φοίβη το ανοίγει και αντιλαμβάνεται πως πρόκειται για ένα γύψινο έργο τέχνης που απεικονίζει ανάγλυφα μια γυναίκα στα γόνατα να ασκεί πεολεϊχία στον άντρα της. Το επίμαχο πλάνο έχει διάρκεια δύο δευτερολέπτων κατά τη διάρκεια του οποίου εξελίσσεται ο εξής διάλογος:

Φοίβη: Πω, πω, δεν έπρεπε! Κυριολεκτικά...

Στάλω: Είσιεν τζιαι έναν άλλον, που ήταν ρολόι τζιαι είσιεν πάνω δυο αγελάδες που το εκάμαναν. Έθελες το τζιείνο;

Φοίβη: Α, δεν ξέρω άμα δεν το δω...

Νίκη: Την άλλη φορά να της πάρεις αυτό.

Στη συνέχεια του επεισοδίου παρεμβάλλονται διάφορες άλλες σκηνές, έως ότου επιστρέφουμε και πάλι στο σπίτι της Φοίβης, όπου η Νίκη Αγγελίδη αναφέρεται σε μία συζήτηση που είχε με την έφηβη κόρη της, η οποία βρίζει χωρίς να εκφέρει ολόκληρη τη λέξη, παρά μόνο τα αρχικά της. Η κόρη της αποκαλύπτει ότι αποκάλεσε μια συμμαθήτριά της με τη σύνθετη λέξη από Ψ και Α, αλλά το μυαλό της μητέρας της δεν πάει κάπου. Αργότερα, όταν η Νίκη μένει μόνη της στο σαλόνι με τη Στάλω, της κάνει την εξής ερώτηση:

Νίκη: Να σε ρωτήσω... Μία λέξη σύνθετη από Ψ και Α, που να 'ναι βρισιά, ξέρεις;

Σε αυτό το σημείο, η Στάλω συλλογίζεται για λίγο και έπειτα της δείχνει το γλυπτό με την κοπέλα που ασκεί πεολεϊχία, σκάζοντας πονηρά στα γέλια. Το επίμαχο γλυπτό εμφανίζεται στην οθόνη για άλλα δύο δευτερόλεπτα.

2. Στις **29.5.2015**, μεταξύ των ωρών **19:30-20:20**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό οργανισμό «**MEGA** » επεισόδιο της ελληνικής σειράς «**Εθνική Ελλάδος**», [η οποία έφερε την ένδειξη (**K**) με την οποία κατατάσσεται στα προγράμματα που είναι κατάλληλα για γενική παρακολούθηση], **χωρίς ο σταθμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του κανονισμού 21(5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).**

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **29.5.2015**, μεταξύ των ωρών **19:30-20:20**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό οργανισμό «**MEGA** » επεισόδιο της ελληνικής σειράς

«Εθνική Ελλάδας», το οποίο περιείχε οπτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, **χωρίς ο σταθμός να εξασφαλίσει ότι το πρόγραμμα που μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **29.5.2015**, μεταξύ των ωρών **19:30-20:20**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό οργανισμό «**MEGA** » επεισόδιο της ελληνικής σειράς «**Εθνική Ελλάδας**», το οποίο περιείχε οπτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, με αποτέλεσμα η **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ) που δόθηκε από τον οργανισμό να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου – Νομικού Συμβούλου του κ. Κώστα Κατσαρού, **ημερομ.19.8.2015, (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση, τις οποίες και υιοθέτησε εκ νέου σε μεταγενέστερη επιστολή του ημερομ. **18.3.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')**.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων/ θέσεων/ ισχυρισμών του οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του σχετικού προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **29.5.2015**, μεταξύ των ωρών **19:30 – 20:20**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε από τον εν λόγω τηλεοπτικό οργανισμό το πρόγραμμα «**Εθνική Ελλάδας**», κατά τη διάρκεια του οποίου:

→ Μεταδόθηκε οπτικό υλικό που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων κατά παράβαση του **Άρθρου 29(1)** των πιο πάνω Νόμων.

- Μεταδόθηκε λεκτικό υλικό χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντα ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **Καν. 21(5)** των πιο πάνω Κανονισμών.
- Μεταδόθηκε λεκτικό υλικό χωρίς ο οργανισμός να εξασφαλίσει ότι η μετάδοσή αυτού εντός οικογενειακής ζώνης ήταν κατάλληλη για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Καν. 21(6)** των πιο πάνω Κανονισμών.
- Μεταδόθηκε πρόγραμμα με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), η οποία δεν ανταποκρινόταν στο περιεχόμενο του (το πρόγραμμα περιείχε οπτικό και λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους), κατά παράβαση του **Καν. 22(1)** των πιο πάνω Κανονισμών.

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στη σελίδα 4 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις θέσεις του οργανισμού, όπως διατυπώνονται στην επιστολή του Δικηγόρου του, ημερομ. **19.8.2015**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Η λέξη κλειδί εν προκειμένω είναι η λέξη ‘σοβαρά’.... Δηλαδή απαιτείται ένας ψηλότερος βαθμός απόδειξης... Η σκηνή στην οποία γίνεται αναφορά... δεν θα μπορούσε να ενταχθεί μέσα στο πνεύμα της διάταξης 29.... Εν πρώτοις αναφέρω ότι... ο σκοπός του νομοθέτη κατά τη σύνταξη της συγκεκριμένης πρότασης δεν ήταν να εξισώσει και να ταυτίσει όλες τις ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας οι οποίες μεταδίδονται από τους σταθμούς ...» (σελ. 2), η Αρχή αναφέρει ότι, η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, **ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους**, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων είναι αδιαπραγμάτευτο θέμα για την Αρχή . Σκηνές, οι οποίες ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων απαγορεύονται από τη Νομοθεσία ανεξαρτήτως του μεγέθους «της ζημιάς» που ενδεχομένως να προκαλέσουν σε ένα ανήλικο τηλεθεατή. Σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από ακατάλληλο για αυτά οπτικοακουστικό υλικό, είτε αυτό θα βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη τους στο μέγιστο είτε στο ελάχιστο. Εν πάση περιπτώσει, στην προκειμένη περίπτωση μια σκηνή πορνογραφικής απεικόνισης με χυδαία υπονοούμενα, **εντός οικογενειακής ζώνης**, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί μια σκηνή, η οποία ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του Δικηγόρου του οργανισμού ότι στην έννοια της πορνογραφικής σκηνής δεν μπορεί να εμπίπτει ένα γλυπτό, και ότι βάσει αυτής της ερμηνείας θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται ως πορνογραφικά οποιαδήποτε αντικείμενα ή έργα τέχνης ή γλυπτά τα οποία απεικονίζουν ερωτικές πράξεις, η Αρχή δηλώνει πως είναι διακριτή η διαφορά ενός γλυπτού σε προκλητική, ερωτική στάση που εξυπηρετεί την ευρύτερη χυδαιότητα της συγκεκριμένης σκηνής, και ενός γλυπτού που παρουσιάζεται ως έχει στα πλαίσια ενός επιμορφωτικού προγράμματος, ως αντικείμενο ιστορικής ή / και επιστημονικής μελέτης και το οποίο έχει διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα.

Επίσης, το γεγονός ότι ο επίμαχος διάλογος είχε καθαρά σατιρικό, υπαινιχτικό χαρακτήρα, δεν αποσκοπούσε στην παράβαση των διατάξεων για την προστασία των ανηλίκων, ούτε ήταν τέτοια η πρόθεση του οργανισμού, καθώς ισχυρίζεται ο Δικηγόρος του οργανισμού στην ίδια επιστολή, είναι κάτι που κατά την άποψη της Αρχής, δεν αναιρεί τυχόν παραβάσεις της Νομοθεσίας από μέρος του οργανισμού. Αντίθετα, αποδεικνύεται πόσο εύκολα μπορούν να εκτεθούν τα παιδιά σε τυχόν ζημιογόνες σκηνές, ακόμη κι όταν αυτές διαπνέονται από σατιρικό ή υπαινιχτικό χαρακτήρα.

Η Αρχή δεν αποδέχεται την πρόταση του δικηγόρου του οργανισμού πως είναι πρακτικά αδύνατον να αναπτυχθεί σενάριο κωμικής σειράς αν αποκοπούν σκηνές με τέτοιο τρόπο γυρισμένες ώστε να μην υπερβάλλεται το μέτρο του Νομοθέτη όπως αυτό αναφέρεται στο

άρθρο 29 της Νομοθεσίας. Η Αρχή θεωρεί πως με την κατάλληλη σκηνοθεσία μπορούν να αποφευχθούν τυχόν παραβάσεις της Νομοθεσίας, χωρίς να επηρεαστεί η πλοκή του σεναρίου.

Σχετικά με τη θέση του οργανισμού ότι η Αρχή στην ερμηνεία του κανόνα δικαίου του άρθρου **29(1)**, δεν έλαβε υπόψη τις ορθές αρχές του διοικητικού δικαίου και δη την αρχή της αναλογικότητας, η Αρχή θα ήθελε να υπενθυμίσει στον οργανισμό ότι όλες οι αποφάσεις της λαμβάνονται στο πλαίσιο αξιολόγησης όλων των ενόπιόν της στοιχείων, ήτοι τη φύση, τη βαρύτητα, και τη διάρκεια της εκάστοτε σκηνης. Στη συγκεκριμένη απόφαση κρίνεται ότι η σκηνοθετική απόδοση της εν λόγω σκηνης, ήτοι η ωμή απεικόνιση πεολεϊχίας σε γλυπτό, σε συνάρτηση με το χυδαίο λεκτικό υπονοούμενο δεν θα μπορούσε να παρά να κριθεί ως σκηνή που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι « η σκηνή που αναφέρεται ανωτέρω και μάλιστα σε μια κωμική – σατυρική σειρά μπορεί να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων είναι υπέρμετρα αυστηρή και μη εύλογη... σε σχέση με το σκοπό του νομοθέτη.» (σελ 4.), η Αρχή αναφέρει ότι έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών αντανακλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η Αρχή δεν μπορεί να αποδεχθεί ότι ο μέσος λογικός πολίτης και γονέας θεωρεί την εν λόγω σκηνή κατάλληλη για να προβληθεί εντός οικογενειακής ζώνης.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή. Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών (Livingston & Bovill, 1999) και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους (Pine & Nash, 2002). Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση, είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες (Bertrand, 2003:37). Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην

καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεών τους (Παπαθανασόπουλος, 1999: 36).

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Όσον αφορά δε ... παράβαση του Κανονισμού **21(5)**... ο νομοθέτης δεν αποσκοπούσε στον καθορισμό της κατάταξης με ηλικιακά κριτήρια τηλεθέασης ... των προγραμμάτων με ηλικιακά κριτήρια τηλεθέασης.» (σελ.4), η Αρχή αναφέρει στον οργανισμό ότι σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει το κοινό και δη τους ανήλικους από ακατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό, ανεξαρτήτως του αν αυτό προβάλλεται στα πλαίσια ενημερωτικής εκπομπής, ντοκιμαντέρ, τηλεοπτικού έργου ή σειράς.

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Άνευ βλάβης και διαζευκτικά για όλους τους λόγους στους οποίους έχω αναφερθεί πιο πάνω... Με επιφύλαξη των δικαιωμάτων τους ... παράβαση της σχετικής νομοθεσίας» (σελ.5), η Αρχή δεν τους αποδέχεται και παραπέμπει τον οργανισμό στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται στη σελίδα 4 της παρούσας απόφασης, ενώ υπενθυμίζει ταυτόχρονα στον οργανισμό ότι η επίμαχη σκηνή προβλήθηκε **εντός οικογενειακής ζώνης**.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6), και 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε

περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Χ.Κ

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 52/2015(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 23 Μαΐου, 2016

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Σπυρούλας Χριστοδούλου, Χρυσανγής Αργυρού και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **20 Απριλίου 2016**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του άρθρου **29(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6)**, και **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

Άρθρο 29(1): *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

Κανονισμός 21(5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

Κανονισμός 21(6): *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

Κανονισμός 22(1): *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –*

- (α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·*
- (β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·*
- (γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:*
 - (i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·*
 - (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·*
 - (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·*
 - (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·*
 - (v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.*

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **26.4.2016** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρούσε στην επιβολή κύρωσης.

Ο οργανισμός με επιστολή των Δικηγόρων του κ.κ. Α & Α.Κ. Αιμιλιανίδης και Κ. Κατσαρός & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. ημερομ. **10.5.2016**, απέστειλε τις θέσεις και τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Αντίγραφο της εν λόγω επιστολής επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**.

Σχετικά με τις θέσεις και απόψεις του οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στην επιστολή του ημερομ. **10.5.2016**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «...η επίμαχη σκηνή δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως σοβαρή και να ενταχθεί μέσα στο πνεύμα της διάταξης 29(1) και να την παραβιάσει» η Αρχή ως διοικητικό όργανο έχει τη διακριτική ευχέρεια να κρίνει κατά πόσον μία σκηνή μπορεί να χαρακτηριστεί ως αρκετά σοβαρή για να ενταχθεί μέσα στο πνεύμα της διάταξης 29(1), δεδομένου ότι η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων είναι αδιαπραγμάτευτο θέμα για την Αρχή. Σκηνές, οι οποίες ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων απαγορεύονται από τη Νομοθεσία ανεξαρτήτως του μεγέθους «της ζημιάς» που ενδεχομένως να προκαλέσουν σε έναν ανήλικο τηλεθεατή. Σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από ακατάλληλο για αυτά οπτικοακουστικό υλικό, είτε αυτό θα βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη τους στο μέγιστο είτε στο ελάχιστο. Τούτου λεχθέντος, η Αρχή δεν αποδέχεται ούτε τον ισχυρισμό νούμερο **2** του οργανισμού όπως αυτός παρατίθεται στην επιστολή των Δικηγόρων του ημερομ. **10.5.2016**. Στην προκειμένη περίπτωση μια σκηνή πορνογραφικής απεικόνισης με χυδαία υπονοούμενα, εντός οικογενειακής ζώνης, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί μια σκηνή, η οποία ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό υπ' αριθμόν **3** των Δικηγόρων του οργανισμού ότι «στην έννοια της πορνογραφικής σκηνής δεν μπορεί να εμπίπτει ένα γλυπτό, και ότι βάσει αυτής της

ερμηνείας θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται ως πορνογραφικά οποιαδήποτε αντικείμενα ή έργα τέχνης ή γλυπτά τα οποία απεικονίζουν ερωτικές πράξεις», η Αρχή δηλώνει πως είναι διακριτή η διαφορά ενός γλυπτού σε προκλητική ή και ερωτική στάση που εξυπηρετεί την ευρύτερη χυδαιότητα της συγκεκριμένης σκηνής, και ενός γλυπτού που παρουσιάζεται φυσικά, ως έχει, στα πλαίσια ενός επιμορφωτικού προγράμματος ως αντικείμενο ιστορικής ή / και επιστημονικής μελέτης και το οποίο έχει διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα.

Επίσης, το γεγονός ότι ο επίμαχος διάλογος είχε καθαρά σατιρικό, υπαινιχτικό χαρακτήρα, δεν αποσκοπούσε στην παράβαση των διατάξεων για την προστασία των ανηλίκων, ούτε ήταν τέτοια η πρόθεση του οργανισμού, καθώς ισχυρίζονται οι Δικηγόροι του οργανισμού στην παράγραφο 5 της ίδιας επιστολής, είναι κάτι που κατά την άποψη της Αρχής, δεν αναιρεί τυχόν παραβάσεις της Νομοθεσίας από μέρους του οργανισμού. Αντίθετα, αποδεικνύεται πόσο εύκολα μπορούν να εκτεθούν τα παιδιά σε τυχόν ζημιογόνες σκηνές, ακόμη κι όταν αυτές διαπνέονται από σατιρικό ή υπαινιχτικό χαρακτήρα.

Σχετικά με τον ισχυρισμό της παραγράφου 6, της πιο πάνω επιστολής, που αφορά την τήρηση των αρχών της αναλογικότητας και της επιείκειας, η Αρχή θα ήθελε να υπενθυμίσει στον οργανισμό ότι όλες οι αποφάσεις της λαμβάνονται στο πλαίσιο αξιολόγησης όλων των ενόπιόν της στοιχείων, ήτοι τη φύση, τη βαρύτητα, και τη διάρκεια της εκάστοτε σκηνής. Στη συγκεκριμένη απόφαση κρίνεται ότι η σκηνοθετική απόδοση της εν λόγω σκηνής, ήτοι η ωμή απεικόνιση πεολεϊχίας σε γλυπτό, σε συνάρτηση με το χυδαίο λεκτικό υπονοούμενο δεν θα μπορούσε να παρά να κριθεί ως σκηνή που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων κρίνει και αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό τις εξής κυρώσεις:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **30.5.2015**, το διοικητικό πρόστιμο των **€200** ως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του άρθρου **29(1) (υποστοιχείο 1)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015, το διοικητικό πρόστιμο των **€200**.

- Για την παράβαση του κανονισμού **21(5) (υποστοιχείο 2)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(6) (υποστοιχείο 3)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **22(1) (υποστοιχείο 4)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του **υποστοιχείου 2** στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου